

PSICOLOGIA DE LA PARELLA I DE LA FAMÍLIA 26973

Curs 2008-2009

Edició febrer 2009

Unitat de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació

Profesores: Robert Roche i Esther Arozarena

OBJECTIUS

L'assignatura pretén en conjunt, i com a objectiu general, oferir un espai de reflexió, debat i aprenentatge sobre diferents aspectes implicats en les relacions familiars i de parella al llarg del cicle vital.

Cada tema planteja elements per a l'anàlisi de les relacions de família i de parella des d'una perspectiva optimitzadora.

Com a objectius específics del temari assenyalaríem:

- Conèixer perspectives per a un model teòric d'anàlisi
- Estudiar tres dimensions fonamentals per a l'anàlisi de les dinàmiques familiars: comunicació, gestió i presa de decisions i amor.
- Promoure espais de reflexió i revisió de les relacions personals de l'alumne.
- Revisar les variables que intervenen en la generació i desenvolupament del conflicte en les relacions de parella i la seva optimització.
- Anàlisi de la presa de decisions en la parella i la família.
- Treballar els mecanismes relacionals que intervenen en la ruptura i el divorci.
- Revisar les directrius generals de la intervenció psicològica en aquests conflictes: des de la mediació i des de la teràpia.
- Proporcionar elements per a la intervenció optimitzadora.

REQUISITS

Es fonamental que els/les alumnes tinguin accés a una parella o família que pugui oferir la seva col·laboració als treballs de pràctiques.

Les parelles escollides poden ser del propi entorn familiar o cercle de relacions del/la alumne i han de portar, com a requisit imprescindible, com a mínim, **dos anys de convivència.**

TEMARI

TEMA 1

Introducció a l'estudi de les dinàmiques familiars i de parella.

- Diversitat en el sí de les estructures i funcions familiars.
- Individualisme vs. prosocialitat
- Tres dimensions per a l'estudi de la parella

TEMA 2

- **Variables psicològiques** en l'estudi de les relacions de parella.
- La família com a **sistema**
- **Mites maritals**

TEMA 3

Comunicació de qualitat en la parella i en les relacions interpersonals.

- Comunicació verbal i no verbal
- Sexualitat com a forma de comunicació
- El model de comunicació de qualitat. Una proposta

TEMA 4

Regles familiars.

- Una classificació-inventari de temes familiars.

TEMA 5

Gestió, poder i presa de decisions

- El **poder** en la parella i en la família.
- **Relacions de poder en la parella**
- **Relacions de poder parento-filials**

TEMA 6

Amor i afecte en la parella.

- Atracció interpersonal, processos d'enamorament.
- Elements de l'amor romàntic.

TEMA 7

Variables crítiques en la felicitat, separació i **divorci** de les parelles.

Estudis recents.

Qüestions a debat

TEMA 8

- Elements per a l'optimització de les relacions de parella i familiars.
- **Actituds i comportaments prosocials** en les relacions de parella.

TEMA 9

Cicle de vida familiar.

- Canvis en l'afecte, poder i comunicació en un sistema familiar.

TEMA 10

La família com a **agent de canvi social i polític**.

TEMA 11

La "Mediació Familiar"

TEMA 12

Intervencions per a l'optimització de consell, orientació i psicoteràpies.

PRÀCTIQUES

Les **pràctiques** consistiran en la participació en el Programa de *Millora de la *Qualitat de la *Comunicació (*PMQC).

Els objectius del Programa serien dos:

- L'aprenentatge "en viu" dels alumnes.
- La millora de la qualitat de la comunicació i de la relació en parelles, avaluada pel test CCC..

QÜESTIONS LLIGADES AL ROL DELS/LES ALUMNES.

- Cada alumne reclutarà una parella des de la seva pròpia presentació com a psicòleg/a en formació i no com expert. Depenent dels/les alumnes del programa europeu Erasmus matriculats en l'assignatura, aquesta entrevista es farà acompanyat per un/a d'ells/elles
- . Les parelles poden ser familiars, amics, coneguts o desconeguts.
- Haurien de conèixer prèviament els títols i temes corresponents a cadascuna de les sessions (6) del Programa , el que facilitarà que puguin comprometre's, excepte imponderables, a completar tot el programa
- L'acord es basa en un curs o programa amb objectius molt clars respecte que per als alumnes és una ocasió de realitzar una pràctica continuada en la qual la parella llegirà, analitzarà i estudiarà conjuntament amb el/la alumne els continguts del curs.
- Els continguts seran presentats en un guió de màxim dues fulles , amb punts o afirmacions basades en els coneixements actuals sobre psicologia de la parella que tendeixen a optimitzar la relació i la comunicació.
- La parella pot trobar continguts nous que li permeten reflexionar i vivenciar la seva pròpia dinàmica.
- El/la alumne no executa un rol d'entrevistador/a, sinó de presentador/a de temes sobre

els quals la parella i l'alumne reflexionaran conjuntament.

- Eventualment i si voluntàriament ho decideixen, serà recomanable i desitjable que la parella s'impliqui en una posada en pràctica d'alguns dels punts del Programa.
- El/la professor/a és l'únic responsable directe del Programa, fins al punt que els alumnes només desenvolupen un paper de mediadors i presentadors cap a les parelles.
- El/la professor/a com líder del projecte, tractarà de respondre a les qüestions o dubtes que se suscitin en aquestes reflexions conjuntes entre parella i alumnes

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica:

Roche, R. (2006). Psicología de la pareja i de la familia: Análisis i optimización Col·lecció Materials. Servei de Publicacions. Universitat Autònoma de Barcelona

Rodrigo, M.J. i Palacios, J. (coord.) (1998). Familia i desarrollo humano. Alianza Editorial

Bibliografía recomendada:

Alberdi, I. (1995). Aspectos sociodemográficos de la familia. *Infancia i Sociedad*, 29,5-26.

Beck, A. (1990). *Con el amor no basta*. México: Paidós.

Biblioteca Deusto de desarrollo personal (1992). *Cómo escuchar bien i entender mejor*. Bilbao: Ediciones Deusto.

Buendia, J. (1999) *La comunicación familiar como instrumento de desarrollo personal i familiar* en "Familia i psicología de la salud" Madrid. Ediciones Pirámide.

Cade, B. Hudson, W. Weiner, M., *En busca de soluciones*. Barcelona: Paidós 84 493 0172-6

Coletti, M. I Linares, J.L. (1997) *La intervención sistémica en los servicios sociales ante la familia multiproblemática. La experiencia de Ciutat Vella*. Paidós Terapia Familiar.

Costa, M. i Serrat, C. (1982). *Terapia de parejas*. Madrid: Alianza editorial.

Dattilio, F.M. i Padeski, Ch. A. (1995). *Terapia cognitiva con parejas*. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Diaz Morfa, J. (2003) *Prevención de los conflictos de pareja*. Ed. Desclée de Brouwer

Escudero, V. i López, S. (1994). Interacción familiar i salud. *Infancia i Sociedad*, 24, 175-200.

Flandrin, J.L (1979) *Orígenes de la familia Moderna* Barcelona. Grijalbo

Gimeno, A. (1999) *La familia: el desafío de la diversidad*. Ed. Ariel Psicología.

Gottman, J. M. I Silver, N. (2000) *Siete reglas de oro para vivir en pareja*. Barcelona, Plaza i Jané.

Hudson O'Hanlon, W. Weiner, M. *En busca de soluciones* (1989) Barcelona: Paidós.

Lazarus, A.A. (1985). *Mitos maritales*. Buenos Aires: Editorial IPPEM.

- Linares, J.L. i Campo, C. (2000) *Tras la honorable fachada*. Ed. Paidós Terapia Familiar.
- Marcet, C.(1994) *Personalidad i relaciones de pareja*. Edicions PPU
- Meil Landwerlin, G. (1995). Presente i futuro de la política familiar en España. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 70, 67-90.
- Millán, M. (1996) *Psicología de la familia. Un modelo evolutivo i sistémico*. Ed. Promolibro.
- Nardone, G (2003) *Modelos de Familia. Conocer i Resolver los problemas entre padres e hijos*. Ed. Herder.
- O'Hanlon, W.H. i Davis, M.W. (1989). *En busca de soluciones*. Barcelona: Paidós.
- Ochaita, E. (1995). *Desarrollo de las relaciones padres-hijos*. *Infancia i Sociedad*, 30, 207-227.
- Ochaita, E. I Espinosa, M.A. (1995). Nuevas relaciones en el seno de las familias de finales del siglo XX: Las relaciones entre miembros de generaciones alternas. *Infancia i Sociedad*, 29, 27-46.
- Pereira, J i Navarro, J (2000) *Parellas en situaciones especiales*. Ed. Paidós
- Requena, M. (1995). Estructuras familiares complejas: La formación de familias múltiples en España. *Revista Internacional de Sociología*, 10, 59-86.
- Roche, R. (1995) *Psicología i Educación a la prosocialidad*. Universidad Autònoma de Barcelona. Bellaterra.
- Roche, R. (1996). Comunicación de calidad en la pareja i en las relaciones interpersonales. *Revista de Psicoterapia*, 7, 28, 9-27.
- Roche, R., Arozarena, E. (1988) "Algunas dimensiones de la comunicacion de calidad en la pareja"
Actas de las IX Jornadas Españolas de Terapia Familiar. Sitges, 4, 5 i 6 de noviembre.
- Roche, R i Arozarena, E (1998). *Hijos con problemas ¿la familia a prueba?*. Ed Eunate.
- Rodríguez, A. (1995). La intervención familiar desde el modelo sistémico. *Revista de Servicios Sociales i Política Social*, 33, 17-28.
- Sternberg, R.J. (1989) *El triángulo del amor* Barcelona . Paidós.

AVALUACIÓ

La nota final correspon a la mitjana entre la nota de teoria i la de pràctiques, sempre i quan la prova de coneixements teòrics estigui superada. Per a l'avaluació s'ofereixen a l'alumne les següents opcions.

Grup 10 professor Robert Roche

1.1 Informe Lectura Llibre

Individual.

1.2 Informes Pràctiques

Programa Millora Qualitat Comunicació

Individual o Grupal.

1.3 Lliurament fulls classes (15)

Individual

Lliurament enquadernat copia fulls + Síntesis (3 *pág) Individual.

NOTA:

El compliment d'aquests requisits garanteix la nota d'Aprovat.

La nota final dependrà en un 50% de 1.1 i 1.3 i altre 50% del 1.2.

La Docència Tutoritzada i la participació en l'assignatura virtual, no obligatòries, podran matissar la nota.

INFORME LECTURA LLIBRE TEXT

Elaboració a partir de la lectura del llibre:

Roche R. (2006). Psicologia de la parella i de la família: Anàlisi i optimització
Col·lecció **Materials**. Servei de Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona

Guió de l'informe: (màx. 5 pag).

Per a cadascun dels capítols es dedicarà màxim mitja pàgina amb:

- un apartat amb els elements que assumeixes
- altre apartat amb elements que qüestionen.

Conclusions.

GRUP 50 Professora Esther Arozarena

- 1 Informes Pràctiques**
- 2 Examen**

**Individual i Grupal
Individual**

NOTA:

La nota final dependrà en un 50% del 1 i del 2 sempre i quan el 2 (Examen) estigui aprovat.